Stanowisko Rady do Spraw Cyfryzacji w sprawie działań na rzecz zwalczania dezinformacji.

Kluczowym elementem działań organizatorskich w obszarze cyberbezpieczeństwa jest budowanie sieci powiązań i wymiany danych, która stanowiłaby międzysektorowe wsparcie w walce z cyberzagrożeniami. Walka z dezinformacją stanowi ważny element aktywności Państwa na rzecz cyberbezpieczeństwa, które swoim zakresem definicyjnym obejmuje nie tylko ochronę infrastruktury, ale także całe środowisko sieciowe wraz z zawartością – treściami cyfrowymi. Wynika to z faktu, iż nie tylko sieci stanowią przedmiot ataków, ich zawartość również jest narażona na manipulację i próby wpływu. Takie działania wymagają polityki wzajemnego zaufania i lojalności całego środowiska cyfrowego. Podstawą takiej kooperacji działań jest wymiana informacji i szybkość działania w krótkim czasie. Instytucje administracji publicznej, media cyfrowe oraz organizacje pozarządowe, które w ostatnim czasie bardzo intensywnie rozwijają swoje aktywności, działają sprawniej w sytuacji identyfikacji i definiowania zagrożeń, w szczególności kiedy są lepiej poinformowane o napastnikach i metodach ataku. Jednym z instrumentów organizatorskich wykorzystywanych w zapewnieniu cyberbezpieczeństwa jest Information Sharing and Analysis Center (ISAC), czyli Centrum Wymiany i Analizy Informacji.

Centrum Wymiany Informacji i Analiz to w założeniu zaufana jednostka organizacyjna, działająca na podstawie porozumienia stron, która może zapewnić całotygodniową bezpieczną zdolność operacyjną oraz określać wymagania dotyczące koordynacji, udostępniania informacji i analizy w przypadku incydentów w cyberprzestrzeni. Z jednej strony ISAC może służyć jako zasób branżowy, dzięki któremu można gromadzić kluczowe informacje o zdarzeniach i problemach związanych z cyberbezpieczeństwem w danej branży oraz identyfikować, komunikować się i analizować potencjalne skutki takich problemów dla danego sektora. Z drugiej strony powstanie ISAC niekoniecznie musi wiązać się z realizacją działań jedynie w określonej branży. Koordynacja może dotyczyć wspólnych przedsięwzięć lub wspólnych celów związanych z potrzebą zapewnienia ochrony systemowej. Wspólnym mianownikiem dla działań partnerów w obszarze cyberbezpieczeństwa jest często charakter strategiczny ich usług, stanowiących ważny element na mapie infrastruktury krytycznej państwa. Dzieje się tak, ponieważ wymiana informacji o incydentach, zagrożeniach i podatnościach jest bardzo wymagająca, a poziom zaufania między podmiotami jest tu niezwykle istotny i newralgiczny. Ponieważ kluczowe usługi wymagają budowania tego typu organizacji w celu wzmocnienia cyberbezpieczeństwa, takie podmioty jak ISAC, skupiające partnerów z sektora publicznego i prywatnego (NGO, media cyfrowe) stają się potrzebne, a nawet wymagane.

Interesującym rozwiązaniem w warunkach polskich mogłoby być utworzenie specjalnego ISAC (Information Sharing and Analysis Center), którego głównym obszarem wymiany byłyby doświadczenia i informacje związane z działaniami dezinformacyjnymi. Taka konstrukcja

mogłaby przyczynić się do stworzenia warunków zaufania międzysektorowego, ale także koordynacji aktywności dezinformacyjnych różnych inicjatyw i organizacji działających już w sektorze publicznym i prywatnym. ISAC jest formą partnerstwa, którego funkcjonowanie w krajowym systemie cyberbezpieczeństwa ma odgrywać kluczową rolę w usprawnianiu współpracy i wymiany informacji między różnymi podmiotami. Na poziomie krajowym oczekuje się, że ISAC tworzone jako inicjatywa dziedzinowa, ma wspierać podmioty krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Sformułowanie Zaufane Środowisko Cyfrowe (ang. Trusted Digital Environment) nawiązuje do wymaganego wysokiego poziomu bezpieczeństwa obszaru, jakim jest środowisko cyfrowe odnoszące się także do działań dezinformacyjnych. ISAC Dezinfo ma na celu stworzenie warunków do wymiany doświadczeń związanych z bezpieczeństwem szerokiego spektrum bezpieczeństwa informacji i wyciągania wniosków w zakresie ustanowienia optymalnych przyszłych kierunków aktywności dezinformacyjnej uwzględniającej kwestie cyberbezpieczeństwa. Bez wzajemnego zaufania do środowisk cyfrowych utrzymywanych przez poszczególnych interesariuszy, nie jest możliwa transformacja cyfrowa, a tym samym dalsza dynamiczna walka z dezinformacją. W ramach budowy wspólnego ISAC pojawia się możliwość stworzenia forum, na którym wypracowane zostanie narodowe podejście do realizacji założeń KE i PE w walce z dezinformacją. Udział partnerów, którzy posiadają media, cyfrowe zasoby stwarza możliwość prowadzenia wspólnej misji społecznej w ochronie i zapewnieniu bezpieczeństwa oraz porządku publicznego. ISAC powinno zaangażować środowisko akademickie, co umożliwi branży dostawców treści cyfrowych jasne i bezpośrednie komunikowanie potrzeb w badaniach i obszarze rozwoju na rzecz zwalczania dezinformacji. Zaangażowanie społeczności akademickiej w grupy robocze i interakcje ISAC również oferuje możliwość tworzenia nowych rozwiązań przydatnych dla sektorów krytycznych i całego krajobrazu cyberbezpieczeństwa. Dla środowiska akademickiego to doskonała okazja do weryfikacji swoich badań w praktyce. Środowisko akademickie uczestniczy w ISAC jako partner, często w dedykowanych sesjach otwartych.

Rada ds. Cyfryzacji rekomenduje instrument ISAC jako jedno z istotnych narzędzi zwalczania dezinformacji. Mając na uwadze potrzebę szybkiego ukonstytuowania inicjatywy w pierwszej fazie rozwoju powinna ona mieć zasięg krajowy, następnie należy dążyć do podniesienia jej rangi poprzez rozszerzenie na skalę międzynarodową. Głównym celem funkcjonowania ISAC Dezinfo będzie nie tylko utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa cyfrowych zasobów informacyjnych poszczególnych interesariuszy, ale przede wszystkim budowanie wzajemnego zaufania, a także promowanie takiej współpracy w środowisku zewnętrznym, jako siły napędowej w walce informacyjnej, z jednoczesnym poszanowaniem praw podstawowych, w tym wolności słowa.

Agnieszka Jankowska
Przewodnicząca Rady do Spraw Cyfryzacji
/podpisano elektronicznie/